

UCHWAŁA Nr XXIX/223/14
Rady Gminy Zaręby Kościelne
z dnia 25 sierpnia 2014 roku

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Świerze – Panki na lata 2014 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt. 2 lit. b) Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 501) , Rada Gminy Zaręby Kościelne uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Świerze Panki na lata 2014 – 2020.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Marek Nowacki

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/223/14
Rady Gminy Zaręby Kościelne
z dnia 25 sierpnia 2014 roku

PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
ŚWIERŻE - PANKI
NA LATA 2014 - 2020

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

WSTĘP	3
DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI Świerże – Panki	5
ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA Świerże - Panki	8
ANALIZA SWOT.....	17
ARKUSZ PLANOWANIA.....	19
HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU	19
KOSZTORYS UPROSZCZONY	19
OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU.....	20

Wstęp

Sołectwo Świerże - Panki - wieś położona w województwie mazowieckim, w powiecie ostrowskim, gminie Zaręby Kościelne. Miejscowość położona na skraju gminy, leżąca nad rzeką Brok, przy głównym szlaku komunikacyjnym łączącym siedziby sąsiednich gmin. Odległa od siedziby powiatu ostrowskiego o 25 km, a od siedziby Gminy 4km. Ślady osadnictwa wsi Świerże - Panki sięgają okresu jesieni średniowiecza tj. XV-XVI wieku.

Jedynym ośrodkiem kulturalnym w miejscowości Świerże Zielone byłaby świetlica wiejska, która prowadziła działalność od 1972 roku.

Podział administracyjny naszej gminy często się zmieniał. Do 1975 roku należała do powiatu ostrowskiego. Podział administracyjny kraju na 49 województw spowodował, że gminę Zaręby Kościelne przydzielono do województwa łomżyńskiego z rejonizacją w Zambrowie. Położenie gminy względem rejonu było bardzo niekorzystne ze względu na dużą odległość. Gmina i miejscowość Świerże Zielone w okresie tym słabo się rozwijały. Było to niekorzystne dla instytucji działających w Zarębach Kościelnych i jej mieszkańców. Reforma administracyjna kraju z roku 1999 przywróciła Zaręby Kościelne do powiatu ostrowskiego i województwa mazowieckiego.

Ludność wsi to zasiedleńcy z centralnej Polski oraz rodowi Świerżewianie. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych większość mieszkańców pracowała w Zakładzie Wyrobów Azbestowo-Cementowych „ZWAC” w pobliskiej Małkini, Zakładach Bawełnianych w Zambrowie, PKP Małkinia oraz dojeżdżała do zakładów w Warszawie i Białymstoku korzystając z dogodnych środków komunikacji PKS i PKP. Nieliczni znaleźli zatrudnienie w miejscowych Publicznych Instytucjach tj.: Szkoła, Bank Spółdzielczy, Urząd Gminy, GS „Samopomoc Chłopska”. W wyniku likwidacji Zakładów Bawełnianych oraz „ZWAC” w Małkini a także redukcji etatów na PKP rozpoczął się proces stale rosnącego bezrobocia. Szczególnie wśród ludzi w wieku 35 - 60 lat. Coraz więcej młodych (do 35 roku życia) migruje z miejscowości. Podstawowym źródłem utrzymania na wsi są zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki socjalne oraz prowadzenie gospodarstw rolnych lub praca dorywcza.

Świerże - Panki nie posiada zakładów produkcyjnych, jest położone w czystym ekologicznie terenie północno-wschodniej części województwa mazowieckiego w zakolu rzeki Brok. W okresie letnim wieś Świerże - Panki odwiedza wielu turystów z dużych miast Polski a szczególnie z Warszawy. Zainteresowani są kupnem działek rekreacyjnych w tejże miejscowości.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

Mieszkańcy wsi Świerże - Panki podjęli decyzję opracowania planu odnowy miejscowości aby poprawić wizerunek wsi, warunki rozwoju kulturalnego mieszkańców, dzieci i młodzieży uczącej się.

Wiodącym celem jest zatrzymanie ludzi młodych, wykształconych aby społeczność lokalna nie została pozbawiona ludzi młodych od których zależy przyszłość miejscowości.

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI ŚWIERŻE ZIELONE

Co ją wyróżnia?

- dogodne położenie:
wieś położona na skraju gminy, graniczącą z gminą Andrzejewo, jest miejscem głównego gminnego szlaku komunikacyjnego oraz szlaku o znaczeniu powiatowym;
- walory przyrodnicze i krajobrazowe.
Przez wieś przepływa rzeka Brok, a cały teren wsi znajduje się w obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski”;
- brak zakładów produkcyjnych oraz zatrudnienie mieszkańców sąsiednich wsi w indywidualnych gospodarstwach rolnych powoduje specyficzny czysty mikroklimat;
- na terenie wsi rozwija się budowa domów jednorodzinnych i letniskowych. W okresie letnim na terenie Świerży Zielonych wypoczywają osoby z innych miejscowości, przez co wieś staje się lubianą miejscowością wypoczynkową;

Jakie pełni funkcje?

- wieś Świerże – Panki i okoliczne wsie przyległe do miejscowości stanowią około 1/10 ogółu mieszkańców Gminy;
- wieś jest typowo rolnicza i zamieszkała przez ludność utrzymującą się w znacznej mierze z pracy w rolnictwie.

Kim są mieszkańcy?

- mieszkańcami Świerży – Panki są rodowici Świerżewianie, oraz ludność migrująca z miast;
- byli pracownicy zakładów bawełnianych z Zambrowa, „ZWAC” Małkinia, PKP, ZURAD w Ostrowi Maz. i Małkini;
- emeryci, renciści i bezrobotni;
- rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne;
- kilkanaście osób zajmuje się usługami i handlem (sklep spożywczo-przemysłowy);
- osoby zatrudnione w Hurtowni Artykułów do Produkcji Rolnej, w Zakładach Mięsnych, piekarni;
- pracownicy różnych zakładów pracy zatrudnieni w odległych miejscowościach np.: Warszawa, Białystok, Ostrów Mazowiecka.

Co daje utrzymanie?

- prace zarobkowe na terenie miejscowości gminnej i poza terenem gminy;
- prace zarobkowe nauczycieli, pracowników oświaty i instytucji publicznych;
- świadczenia socjalne typu renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych i zasiłki z opieki społecznej;
- prace we własnym indywidualnym gospodarstwie rolnym;
- prace na własny rachunek w usługach lub handlu;
- sezonowe prace dorywcze;

Jak zorganizowani są mieszkańcy?

- brak zorganizowania z wyjątkiem młodzieży szkolnej w ramach zajęć szkolnych, pozalekcyjnych w Bibliotece Publicznej i Centrum Informacji oraz zajęć w siłowni i boiskach sportowych;
- akcje i ćwiczenia w ramach Ochotniczej Straży Pożarnej;
- brak ogólnej integracji społeczeństwa.

W jaki sposób rozwiązują problemy?

- większość mieszkańców wykazuje małe zainteresowanie rozwiązywaniem problemów we własnym zakresie;
- część mieszkańców wsi poszukuje aktywnie zatrudnienia korzystając z usług Centrum Informacji przy Publicznej Bibliotece Gminy;
- organizowanie zebrań wiejskich.

Jak wygląda nasza wieś?

- Można zauważyć zły stan drogi powiatowej i gminnej oraz brak chodników.

Jakie obyczaje i tradycje są przez nas pielęgnowane?

- kultywowanie tradycji religijnych i ludowych;
- akcentowanie świąt kościelnych i państwowych m.in.: 3 maja- Uchwalenie Konstytucji 3 Maja, 15 sierpnia- Święto Wojska

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

Polskiego– Cud nad Wisłą, 11 listopada– Odzyskanie Niepodległości poprzez występy I Pułku Ułanów Litewskich na czele z księdzem proboszczem tutejszej parafii;

Jak wyglądają mieszkania i obejścia?

- występują zróżnicowania starej i nowej zabudowy;
- występuje zróżnicowanie o dbałość, estetykę ład i porządek na posesjach. Można zauważyć stały postęp w tym zakresie.

Jaki jest stan otoczenia i środowiska ?

- wieś posiada wodociąg, prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów;
- stan środowiska naturalnego jest zadowalający ze względu na brak uciążliwego przemysłu oraz na istnienie wartościowych obiektów środowiska przyrodniczego. Cała wieś Świerże - Panki znajduje się w obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski” zaliczona na niski stopień degradacji;
- rzeka Brok jest to ciek nieuregulowany, który zachował naturalne walory przyrodnicze.

Jakie są powiązania komunikacyjne?

- wieś usytuowana jest na skraju gminy jest miejscem przecinania się gminnych szlaków komunikacyjnych i układów transportowych rangi regionalnej;
- dość dobrze rozwinięty transport publiczny.

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

- Świerże - Panki wraz z okolicznymi wsiami stanowią 1/10 mieszkańców gminy Zaręby Kościelne. Dzieci i młodzież w wieku szkolnym dowożona jest na zajęcia do szkół oddalonych o 4km, gdzie mogą korzystać z dostępu do boisk szkolnych, siłowni oraz pracowni komputerowych;
- młodzież pozaszkolna ma całkowicie ograniczony dostęp do obiektów kulturalnych, dlatego też rozbudowa świetlicy da im tę możliwość przynajmniej w małym zakresie.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA ŚWIERŻE - PANKI

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Walory krajobrazowe

Są o dużym znaczeniu:

- Wieś Świerże - Panki położona jest w północno- wschodniej części województwa mazowieckiego. Charakteryzująca się wysokimi walorami krajobrazowymi, należy do terenów o szczególnych walorach ekologicznych, najcenniejszych przyrodniczo w skali krajowej jak i międzynarodowej. Wieś znajduje się w obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski”. Graniczy z miejscowościami innych gmin tj. Andrzejewo i Szulborze

Walory przyrodnicze

Są o dużym znaczeniu:

- Sama miejscowość jest pozbawiona kompleksów leśnych, jednak w gminie Zaręby Kościelne zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Łomżyńskiego Nr 54/82 w sprawie utworzenia pomników przyrody z dn. 26.04.1992 r. znajdują się wpisane do rejestru trzy pomniki przyrody. Trzy sztuki dębu wypukłego w obwodzie pni 3,3-4,5 i wysokości 22 metry, trzy topole kanadyjskie o obwodzie od 3,5-5,5 i wysokości 25 metrów oraz sześć sztuk topoli białej o obwodzie 3,3- 4,0 i wysokości 30 metrów.

Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, rowy)

Są o znaczeniu dużym:

- wieś Świerże - Panki położona jest nad nieuregulowaną rzeką Brok. Ze względu na ukształtowanie terenu występują zakola, miejsca bezodpływowe i bagna. Źródło rzeki znajduje się w gminie Wysokie Mazowieckie jest to dopływ czwartorzędowy. W części północno-zachodniej środkiem nurtu rzeki została przeprowadzona granica administracyjna gminy.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- wieś ma uregulowane stosunki wodne poprzez przeprowadzoną meliorację łąk i pastwisk.

Gleby

Na terenie wsi pośród gleb mineralnych najczęściej występują grunty o dobrej i średniej przydatności dla rolnictwa. Są to gleby zaliczane do III i IV klasy bonitacyjnej, zaliczane do kompleksów: pszennego dobrego, żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego.

Tereny wzdłuż rzeki Brok zajmują mady rzeczne powstałe na pyłach zwykłych i piaskach słabogliniastych.

Kopaliny

- Nie występują na terenie wsi Świerże - Panki.

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe

Są o znaczeniu małym:

- w miejscowości Świerże - Panki występuje dużo budynków drewnianych pochodzących z lat 1920r. o wysokich wartościach historycznych i kulturowych.
Naturalny krajobraz doliny rzeki stanowi interesujące pod względem estetycznym malownicze przedpole widokowe dla zlokalizowanych zabudowań.

Walory zagospodarowania przestrzennego

Są o znaczeniu średnim:

- prawnie zatwierdzone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr XVIII/95/04 Rady Gminy Zaręby Kościelne z dnia 30.06.2004r.);
- zachowany układ przestrzenny z okresu wczesnego średniowiecza;
- kilkanaście działek rekreacyjnych i już wybudowanych domków letniskowych wraz z infrastrukturą techniczną;
- zróżnicowany krajobraz rolniczy z dużym udziałem roślinności naturalnej, zadrzewień i zabagnień.

Zespoły artystyczne

- brak;

DZIEDZICTWO RELIGIJNE I HISTORYCZNE

Miejsca, osoby i przedmioty kultu

- na terenie gminy Zaręby Kościelne są dwa kościoły w tym: jeden kościół wraz z zespołem poklasztorным oraz kościół dawnej parafialny, dziś filialny, p.w.św. Stanisława;
- cmentarz parafialny-pomnik poległych żołnierzy z powstania styczniowego oraz z I i II wojny światowej;
- trumna ze zmumifikowanymi zwłokami fundatora Klasztoru-Szymona Zaremby złożone w podziemiach kościoła;
- przedmiotem kultu religijnego są cenne przedmioty sztuki malarskiej i rzeźbiarskiej. W nawie bocznej wisi jedyny na terenie powiatu ostrowskiego sarmacki portret Szymona Zaremby;
- Najstarszym zabytkiem malarstwa w rejonie Ostrowi jest obraz Matki Boskiej Anielskiej, namalowany na desce w początkach XVII wieku umieszczony w ołtarzu głównym Kościoła filialnego.
- ołtarz główny i ołtarze boczne kościoła klasztornego reprezentują typowo reformackie wyposażenie, charakterystyczne przez swój surowy wygląd i ciemny koloryt drewna.

Święta, odpusty i pielgrzymki

- z okazji wielkich świąt państwowych i kościelnych do których należą: dzień 3 Maja – Święto Uchwalenia Konstytucji, 15 Sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny oraz 11 Listopada – Święto Odzyskania Niepodległości zbierają się Kawalerzyści Plutonu Pospolitego Ruszenia. Przybywają z różnych stron Polski na własnych koniach i z własnym oporządzeniem. Swoją obecnością oddają należny hołd naszym praojcom i tradycji kawaleryjskiej, która nierozzerwalnie związana jest z historią ojczyzny. Uroczystości uświetniają pokazy władania kawaleryjską szablą i lancą – rzadką już w dzisiejszych czasach sztuką posługiwania się białą bronią.
- odpusty religijne

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

Dnia 8 maja na dzień św. Stanisława w parafii Zaręby Kościelne odbywa się odpust kościelny oraz dnia 8 września- Matki Boskiej Siewnej.

- pielgrzymki

Tradycje, obrzędy, gwara

- kultywowanie tradycji religijnych;
- kultywowanie tradycji staropolskich (kolędniczy, herody, zapusty, śmigus-dygus);
- regionalna, wiejska gwara ludowa.

Legandy, podania i fakty historyczne

Są o znaczeniu dużym:

- w czasie drugiej wojny światowej Zaręby Kościelne znajdowały się pod okupacją sowiecką natomiast około 0,5 km od wsi Świerże - Panki przebiegała granica z Generalną Gubernią.
- w latach 1939-41 w pomieszczeniach budynku poklasztornego znajdował się szpital. Był on czasowym ratunkiem dla osób rannych w pasie granicznym między okupantem sowieckim a niemieckim.
- w latach II wojny światowej w podziemiach klasztoru było sowieckie więzienie dla osób schwytych na granicy. Czasowo przetrzymywano a następnie przesyłano do więzień w Łomży, Białymstoku oraz Mińsku Litewskim.

Ważne postacie historyczne

Są o znaczeniu średnim:

- Ignacy Mystkowski – inżynier komunikacji kolejowej, dowódca oddziałów powstańczych, podpułkownik, urządził zasadzkę na rosyjski pociąg z wojskiem w lesie pod Kietlanką. Zginął w czasie bitwy dnia 13 maja 1863r. Pochowany na cmentarzu w Zarębach Kościelnych.
- Szymon Zaremba – fundator klasztoru o. reformatów.

OBIEKTY I TERENY

Działki pod zabudowę mieszkaniową

Są o znaczeniu dużym:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wskazanej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Zaręby Kościelne do adaptacji na potrzeby rozwoju wsi Świerże - Panki.

Działki pod domy letniskowe

Są o znaczeniu średnim:

- kilkanaście działek rekreacyjnych i domów letniskowych dostosowanych do pobytu letniego i całorocznego.

Działki pod zakłady usługowe i przemysł, pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe

Są o znaczeniu dużym:

- w obrębie wsi Świerże - Panki znajdują się tereny wskazane w studium zagospodarowania przestrzennego przeznaczone do adaptacji na potrzeby rozwojowe wsi Świerże - Panki w zakresie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w tym dla potrzeb wspólnoty samorządowej;
- tereny ośrodków produkcji gospodarki polowej, ogrodowej, zwierzęcej oraz rzemiosła i handlu.

Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny), place i miejsca publicznych spotkań, miejsca sportu i rekreacji

Są o znaczeniu średnim:

- tereny usług kultury;
- tereny usług handlu;
- terenu użytku publicznego- remiza OSP

GOSPODARKA, ROLNICTWO

Specyficzne produkty (hodowla, uprawy polowe)

- uprawa kukurydzy;
- hodowla bydła;

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- hodowla trzody chlewnej.

Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe

- brak;

Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne

- brak

SĄSIEDZI I PRZYJEZDNI

Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo i duże miasta, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna

Są o znaczeniu dużym:

- dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Ostrów Mazowiecka, Zambrów, Wyszaków oraz sąsiedzkich gmin: Ostrów Mazowiecka, Andrzejewo, Czyżew, Nur, Szulborze;
- komunikacja kolejowa- przez teren gminy około siedem kilometrów od Świerże - Panki przebiega magistralne, zelektryfikowana, dwutorowa linia kolejowa nr 6 o znaczeniu międzynarodowym relacji Warszawa- Białystok- Wilno- Petersburg z przystankiem kolejowym w Zaręczach Kościelnych;
- przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 694 relacji Warszawa- Brok- Małkinia- Ciechanowiec- Bielsk Podlaski- Białowieża- Białystok w ciągu turystycznym łączącym centrum kraju z Puszcą Białowieską. Usytuowane jest wzdłuż obszaru chronionego Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.
- Komorowo - wieś położona w sąsiedniej gminie Ostrów Mazowiecka - 16 km . W latach 1890-94 wybudowano tu koszary dla wojsk carskich, w których stacjonował 23 . Sybirski i 24. Niżyński Pułk Piechoty. 22 sierpnia 1917 roku zarządzeniem generała - gubernatora warszawskiego Hansa Hartwiga von Beslera utworzono w Ostrowi Mazowieckiej polską szkołę podchorążych pod nazwą Szkoła Aspirantów Oficerskich. Po odzyskaniu niepodległości w listopadzie 1918r. Szkołę Podchorążych Piechoty przeniesiono do Warszawy. Z rozkazu Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego wyznaczono Komorowo jako miejsce organizacji 1 Dywizji Litewsko Białoruskiej.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- Andrzejewo - siedziba gminy odległa od Świerży - Panki o 5 km. W 1939r. 18 Dywizja Piechoty stoczyła bitwę z wojskami niemieckimi pod Andrzejewem i Łętownicą. Na cmentarzu wystawiono Mauzoleum Żołnierzy Września. W Andrzejewie znajduje się grób Julianny Wyszyńskiej- matki Kardynała Stefana Wyszyńskiego.
- Ciechanowiec – Muzeum rolnictwa im. ks. Krzysztofa Klukamieści się w zabytkowym zespole pałacowo- parkowym z przełomu XVIII/XIX wieku. Był on pierwotnie siedzibą rodziny Starzeńskich
- Zuzela – wieś w gminie Nur – oddalona od Świerży - Panki o 15 km . W Zuzeli urodził się Stefan Wyszyński – ksiądz, kapelan Powstania Warszawskiego i Prymas Polski. W zrekonstruowanym drewnianym budynku dawnej szkoły do której uczęszczał Kardynał Wyszyński zorganizowano Muzeum Lat Dziecięcych Prymasa Tysiąclecia. Pomnik Prymasa Tysiąclecia jako Nauczyciela Narodu stoi przed wejściem do kościoła.
- Treblinka – wieś w gminie Małkinia Górna odległa o 18 km od Świerże - Panki. W pobliżu Treblinki hitlerowcy założyli 2 obozy, które od nazwy stacji kolejowej określili jako Treblinka I i Treblinka II. Obóz był zorganizowany w 1941r. W Treblince hitlerowcy zamordowali około 800000 Żydów z Polski, Austrii, Belgii, Bułgarii, Francji, Grecji, Jugosławii, Niemiec i Związku Radzieckiego. Zginął tu również Janusz Korczak.
- W okolicach wsi Zakrzewo Kopijki, odległej o 10 km od Świerży - Panki, leżącej w gminie Zaręby Kościelne znajduje się las sosnowy, gdzie rozstrzelano około 5000 Żydów. Na miejscu męczeństwa stoi granitowy pomnik w języku: hebrajskim, jidysz, polskim.

Atrakcje turystyczne i ciekawostki zlokalizowane na terenie gminy Zaręby Kościelne

- rzeka Bug – dopływ trzeciorzędowy, zlokalizowany w obrębie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Jedną z największych atrakcji tworzy skarpa wysoczyzny oraz doliny Bugu. Obszary dolin urozmaicają rzeźbę terenu. Stanowi południową granicę terenu gminy Zaręby Kościelne.
- rzeka Brok – jest to czwartorzędowy dopływ –nieuregulowany. W części północno-zachodniej środkiem nurtu rzeki została przeprowadzona granica administracyjna gminy. Nad rzeką Brok rozciąga się malowniczy krajobraz wsi Świerże - Panki.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- rzeka Wągroda- część północno- zachodnia odwadnia prawostronny dopływ Broku małego, ujście rzeki znajduje się w miejscowości Chmielewo. Jest to ciek w części uregulowany ale jego znaczna część pozostaje naturalnym ciekiem.

Zabytkowe obiekty i zespoły architektoniczne.

- zespół dawnego Klasztoru Reformatów w Zarębach Kościelnych w skład którego wchodzi: Kościół Klasztorny p.w. Najświętszego Imienia Jezus, klasztor barokowy, kostnica, kolumna toskańska, budynki gospodarskie przyklasztorne;
- zespół kościoła filialnego p.w. św. Stanisława w Zarębach Kościelnych;
- zespół dworski w Nowej Złotorii;
- ruiny dworu w Kosutach;
- założenia parkowe w Gąsiorowie;
- domy mieszkalne i budynki gospodarcze z użyciem gliny jako materiału ściennego we wsi Kępiste Borowe, Niemiry;
- domy drewniane pochodzące z końca XIX i początku XX wieku we wsiach Świerże Zielone, Kępiste Borowe, Nienały, Zaręby Kościelne, Rawy, Gaczkowo, Uścianek Wielki;
- kapliczki i krzyże przydrożne z końca XIX i początków XX wieku.

Miejsca pamięci:

- rzymsko-katolicki cmentarz parafialny w Zarębach Kościelnych;
- dawny rzymsko-katolicki cmentarz przykościelny w Złotorii;
- pomnik na cmentarzu w Zarębach Kościelnych poświęconym żołnierzom z powstania styczniowego i września 1939 roku poległym za ojczyznę a spoczywającym na ziemiach Zarębskich.

Zabytki techniki:

- budynek po dawnej kuźni;
- Młyn murowany z kamienia polnego.

Stanowiska archeologiczne:

- na terenie gminy Zaręby Kościelne znajduje się wiele stanowisk archeologicznych. Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z młodszej epoki kamienia (neolit) zlokalizowane w Budziszewie i Zarębach Kościelnych z przełomu neolitu i epoki brązu – Niemiry i Zgleczewo Panieńskie, Zakrzewo Kopijki. Z okresu

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

wpływów rzymskich pochodzą znaleziska w Niemirach, Rawach i Złotorii Nowej;

- do najcenniejszych zabytków archeologicznych na terenie gminy Zaręby Kościelne należy cmentarzysko kurhanowe w Skłodach Piotrowicach.

Ruch tranzytowy i kolejowy

Jest o znaczeniu dużym:

Drogi dojazdowe – krajowe

- Nr 8 – Warszawa – Wyszków – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Białystok – Augustów – Suwałki

Przyjezdni i sezonowi

Są o znaczeniu dużym:

- wieś Świerże - Panki i okoliczne wsie zamieszkuje około 298 osób, w okresie letnim wypoczywają osoby z innych miejscowości Polski.

INSTYTUCJE

Instytucje publiczne

- brak.

Szkoły

- brak.

Instytucje kultury

- niewykorzystany budynek przeznaczony dawniej dla celów oświatowych, zmiana na świetlicę wiejską.

Usługi

- sklepy spożywczo przemysłowe;
- usługi fryzjerskie;
- punkt apteczny.

LUDZIE, ORGANIZACJE SPOŁECZNE

- Ochotnicza Straż Pożarna w Świerżach Zielonych.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

ANALIZA SWOT

1. SILNE STRONY – ATUTY ROZWOJU SOŁECTWA ŚWIERŻE ZIELONE

- siedziba niewykorzystanego budynku oświatowego przeznaczonego dla celów kulturalnych jako świetlica wiejska;
- ośrodek parafii Zaręby Kościelne;
- dobry stan środowiska naturalnego;
- włączenie terenów gminy do obszaru „Zielonych Płuc Polski”;
- niski poziom chemizacji środowiska naturalnego;
- nie integrujące w środowisko tradycyjne gospodarki rolnej;
- atrakcyjne tereny pod inwestycje turystyczne;
- duży potencjał ludzki w postaci gruntów umożliwiający uruchomieniu zakładu przetwórstwa rolnego spożywczego na bazie surowców miejscowych rolników;
- dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Ostrów Mazowiecka, Wyszaków, Warszawa, Białystok oraz sąsiednich gmin: Małkinia, Andrzejewo, Ostrów Mazowiecka, Nur, Czyżew;
- drogi główne w dobrym stanie;
- stosunkowo dobrze rozwinięta sieć urządzeń infrastruktury technicznej np. : telekomunikacja, wodociąg, selektywna zbiórka odpadów;
- położenie w obszarze przecinających się układów transportowych rangi regionalnej, krajowej z połączeniami międzynarodowymi;
- wysoka atrakcyjność zasobów przyrodniczych, wypoczynkowych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego oraz wiejskiego;
- rezerwy terenowe pod rozwój nowych działalności, atrakcyjne tereny pod działalność usługową;
- wysoka aktywność władz gminnych, posiadającą zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych;

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do jej angażowania się w rozwój gminy, (przykładem jest praca Zespołu Liderów Lokalnych przy opracowaniu strategii).

2. SŁABE STRONY – CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ SOŁECTWA

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
- mała powierzchnia lasów i małe zróżnicowanie gruntowe;
- rozdrobnione niskoprodukcyjne gospodarstwa rolne;
- brak przetwórstwa rolno spożywczego;
- wysokie bezrobocie;
- brak parkingów w miejscowości;
- słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych np. produkcja zdrowej żywności;
- mało skuteczna promocja gminy oraz dziedzictwa kulturowego dla ściągnięcia kapitałów z kapitałów zewnętrznych, wynikająca z ograniczonych możliwości finansowych;
- niski stan zasobności gospodarstw domowych, duża ilość osób korzystająca z pomocy społecznej;
- brak gminnej oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej;
- brak sieci gazowej;
- niski stopień wykształcenia mieszkańców;
- małe dochody własne gminy w strukturze budżetu powodują niewielkie możliwości inwestowania;
- brak świetlicy wiejskiej
- brak boiska.

3. SZANSE I OKAZJE – MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SOŁECTWA WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- zwiększanie się dostępności do kapitału i środków pomocowych w tym pochodzącym z Unii Europejskiej;
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej na wsparcie rozwoju obszarów wiejskich;
- możliwość podnoszenia kwalifikacji rolników;
- wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości;
- rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczno – rekreacyjne i ekologiczne produkty rolnicze;
- korzystne warunki do ekologicznej produkcji żywności;
- korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji;

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - ŚWIERŻE - PANKI

- dogodne powiązania komunikacyjne;
- możliwość zalesiania słabych gleb i wykorzystania obszarów leśnych w rozwoju turystyki;
- położenia w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych „Zielone Płuca Polski”.

4. ZAGROŻENIA – CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE, WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- niestabilność przepisów prawnych i regulacji krajowych;
- silne konkurencje o uzyskanie środków finansowych z Funduszy Unii Europejskiej
- obawy inwestorów przed rozpoczynaniem działalności na obszarach słabo rozwiniętych;
- niewystarczające środki własne stowarzyszenia na rozwój infrastruktury;

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

1. Zagospodarowanie działki nr 85 w Świerżach - Pankach.

Cel: poprawienie warunków życia na obszarze miejscowości, okolicznych wsi i całej gminy Zaręby Kościelne

Przeznaczenie: mieszkańcy miejscowości i gminy oraz przebywający goście i turyści.

Harmonogram realizacji: 2014 - 2015

Kwota końcowa i źródła jej pozyskania: 193.110,00 zł, PROW i budżet gminy.

HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU

Zagospodarowanie działki nr 85 w Świerżach - Pankach.

Lp.	ZAKRES ZADAŃ	TERMIN REALIZACJI
1.	Wykonanie dokumentacji projektowej	Lipiec – sierpień 2014
2.	Zagospodarowanie terenu	marzec – maj 2015
3.	Ogrodzenie	marzec – maj -2015
4.	Wyposażenie	maj – maj -2015
5.	Bóisko	marzec – maj -2015
6.	Nadzór inwestorski	Marzec – maj 2015

Kosztorys uproszczony zagospodarowanie działki nr 85 w Świerżach - Pankach.

**OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU O SZCZEGÓLNYM
ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW,
SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW
SPOŁECZNYCH ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ
CECHY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE**

W miejscowości Świerże - Panki jedynym obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne będzie plac sportowy. Będzie to niezwykle ważne miejsce dla miejscowości Świerże - Panki - ułatwi nawiązywanie kontaktów społecznych i więzi między mieszkańcami.

Przewodniczący Rady

mgr Marek Nowacki